

Увјерени да званичници изабрани на политичке функције морају свој рад и дјеловање подредити законитости и општем јавном интересу, а у складу са етичким принципима садржаним у овом кодексу;

Сматрајући да се непоштовањем тих принципа подрива кредибилитет Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, демократија и темељи владавине права;

Цијенећи да је основни циљ усвајања и промовисања Кодекса јачање повјерења између изабраних званичника и грађана;

Истичући да цјелокупно цивилно друштво мора бити укључено у стварање климе повјерења у рад Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине;

Увјерени да ће етичке обавезе изабраних званичника дефинисане Кодексом допринијети да изабрани представници законодавне власти обављају функције савјесно и одговорно, уз отвореност и спремност да одговарају јавности за своје одлуке.

На основу члана IV 4. е) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 38. сједници Представничког дома, одржаној 22. и 29. октобра 2008. године, и на 23. сједници Дома народа, одржаној 04. децембра 2008. године, усвојила је

КОДЕКС ПОНАШАЊА ПОСЛАНИКА И ДЕЛЕГАТА У ПАРЛАМЕНТАРНОЈ СКУПШТИНИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ДИО I ПРЕДМЕТ КОДЕКСА ПОНАШАЊА

Члан 1. (Дефиниција изабраног званичника)

У овом кодексу, појам "изабрани званичник" односи се на сваког посланика и делегата који има мандат у једном од домова Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине.

Члан 2. (Дефиниција функције)

Појам "функција" односи се на све функције које обављају изабрани званичници у складу са својим мандатом.

Члан 3. (Циљ Кодекса)

(1) Овим кодексом успостављају се стандарди понашања који се очекују од изабраних званичника у обављању њихових функција.

- (2) Овим кодексом се такође грађани упознају са стандардима понашања које с правом могу очекивати од њихових изабраних представника.

ДИО II ПРИНЦИПИ

Члан 4. (Законитост и јавни интерес)

- (1) Изабрани званичници обављају функцију према закону.
- (2) Приликом обављања својих функција, изабрани званичници дјеловаће искључиво у јавном интересу, а не у личном, нити у интересу појединаца или групе појединаца ради постизања директне или индиректне користи.

Члан 5. (Циљеви обављања функције)

Изабрани званичници обављаће своје функције савјесно и одговорно уз отвореност и спремност да одговарају јавности за све своје одлуке.

Члан 6. (Ограничења у обављању функције)

(1) Приликом обављања својих функција, изабрани званичници поштоваће овлашћења других политичких и изабраних званичника, државних службеника и запосленика.

(2) Изабрани званичници неће подстицати нити помагати друге политичке званичнике, државне службенике и запосленике у кршењу принципа утврђених овим кодексом приликом обављања њихових функција.

ДИО III ОПШТИ ЕТИЧКИ ПРИНЦИПИ И ПОНАШАЊЕ

Члан 7. (Општи етички принципи)

(1) Изабрани званичници треба увијек да се понашају на начин којим ће настојати одржати и даље јачати повјерење јавности у интегритет Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и неће предузимати мјере којим би се угрозио углед Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и изабраног званичника.

(2) Изабрани званичници поштоваће сљедеће опште етичке принципе:

а) **Одговорност према јавности:** изабрани званичници одговорни су за своје одлуке и дјеловање и морају се подвргавати свакој контроли која је примјерена функцији коју обављају.

б) **Поштење:** изабрани званичници обавезни су да објелодане приватне интересе који се односе на њихову јавну функцију и предузму кораке на спречавању сукоба интереса на начин којим се штити јавни интерес. Они неће доносити одлуке којима би за себе, своју породицу или пријатеље остварили финансијску и другу корист.

ц) **Интегритет:** изабрани званичници не смију се финансијски, нити на било који други начин обавезивати према лицима и организацијама изван Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине које би могле утицати на обављање њихових службених дужности. Повјерљиве информације које добију у току обављања својих парламентарних дужности треба да користе само у вези са тим дужностима а никако ради стицања финансијске или друге добити за себе, нити за друге.

д) **Објективност:** приликом обављања јавних функција, као и приликом јавних именована, додјеле уговора или давања препорука за награде и бенефиције, чланови Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине треба да изаберу кандидате према њиховим квалитетима и способностима.

е) **Отвореност:** изабрани званичници треба да буду отворени и транспарентни према јавности у вези са одлукама и радњама које предузимају, те да буду спремни да објасне разлоге због којих су донијели одређене одлуке и ограниче информације само када је то законом прописано.

ДИО IV УГЛЕД ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 8. (Понашање изабраних званичника)

(1) Изабрани званичници поштоваће све стандарде понашања које Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине пропише. Својим понашањем они ће увијек штитити углед Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине.

(2) Изабрани званичници нарочито:

а) су дужни да редовно присуствују сједницама домова Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, комисија и радних тијела. Одсуство са сједнице дозвољено је само у оправданим ситуацијама, у складу са пословницима;

б) не смију напуштати сједницу за вријеме обраћања председавајућег или госта;

ц) треба да избјегавају давање изјава које нису поткријепљене доказима;

д) не смију сједити нити стајати леђима окренути председавајућем;

е) не смију конзумирати алкохол и храну у току сједнице;

ф) не смију у току сједнице читати књиге, новине и публикације које нису везане за њихове парламентарне дужности;

г) не смију користити мобилне телефоне ни лаптопе на начин којим се омета ток сједнице;

х) не смију истицати заставе и амблеме у току сједнице;

и) не смију разговарати на сједници осим ако је то неопходно, под условом да не ометају ток сједнице;

ј) не смију говорити против личности, прекидати говорника, ни на други начин нарушавати ток сједнице, ред у сали, у канцеларијама и на ходницима;

к) не смију користити изразе и ријечи које могу vriјеђати или омаловажавати другог и другачијег, изразе или њихове синониме који vriјеђају људско достојанство и нарушавају дигнитет Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, те подстичу на мржњу и насиље. У свом раду ће искључити било какву пристрасност према другачијој политичкој идеологији, раси, вјероисповијести, нацији, полу или другим могућим предрасудама;

л) разговор изабраних званичника у ходнику не смије бити толико гласан да се њиме омета ток сједнице;

м) у вријеме одржавања сједница, те на другим јавним мјестима, гдје учествују као представници Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, изабрани званичници настојаће да буду прикладно и уредно одјевени.

ДИО V ОБАВЕЗЕ ИЗАБРАНИХ ЗВАНИЧНИКА

Одјељак А. Обављање функције

Члан 9.

(Забрана примјене овлашћења ради сопственог интереса)

Изабрани званичници неће обављати функције нити користити предности своје функције с циљем остваривања својих директних или индиректних интереса.

Члан 10.

(Сукоб интереса)

Када изабрани званичници имају директан или индиректан лични интерес у питањима која Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине или институције извршне власти разматрају, предузеће све како би те интересе објелоданили прије расправе и гласања. Изабрани званичници неће учествовати у гласању о питањима у којима имају директан или индиректан интерес.

Члан 11.
(Ограничење истовременог обављања двије или више функција)

(1) Изабрани званичници поштоваће све важеће прописе који се односе на ограничење истовременог обављања двије или више неспојивих функција.

(2) Изабрани званичници неће обављати функције које подразумевају надзор над сопственом функцијом изабраног званичника или које би сами требало да надзиру у својству изабраног представника.

Члан 12.
(Примјена овлашћења)

(1) Приликом примјене својих овлашћења, изабрани званичници неће за себе стицати било какву директну или индиректну предност нити појединцима и групама појединаца давати предност с циљем стицања директне или индиректне користи.

Члан 13.
(Забрана корупције)

Изабрани званичници ће се у обављању својих одговорних функција уздржати од било каквог понашања које би се према важећем домаћем или међународном кривичном законодавству могло окарактерисати као корупција.

Члан 14.
(Поштовање буџетске и финансијске дисциплине)

(1) Изабрани званичници ће поштовати буџетску и финансијску дисциплину којом се гарантује исправно управљање јавним средствима.

(2) Приликом обављања својих функција, изабрани званичници неће предузимати радње у сврху ненамјенског трошења јавних средстава и/или грантова.

Одјељак Б. Престанак функције

Члан 15.
(Забрана дјеловања ради обезбјеђивања предности након престанка мандата)

Приликом обављања својих функција, изабрани званичници неће предузимати мјере којим ће себи обезбиједити професионалну предност након престанка мандата:

- а) у јавним и приватним органима над којима су вршили надзор током обављања изабране функције;
- б) у јавним и приватним органима са којима су успоставили уговорни однос за вријеме обављања изабране функције;
- ц) у јавним и приватним органима основаним за вријеме њиховог мандата и на основу повјерених овлашћења.

ДИО VI НАЧИН СПРОВОЂЕЊА НАДЗОРА

Члан 16. (Објелодањење интереса)

Изабрани званичници ће са дужном пажњом поштовати све мјере у складу са законом, а којима се налаже објелодањење директних или индиректних личних интереса, других мандата, функција и послова, као и промјена у имовинском стању (имовинском картону).

Члан 17. (Поштовање мјера унутрашњег и спољног надзора)

Приликом обављања својих функција, изабрани званичници неће ометати спровођење било које мјере надзора коју релевантни интерни или екстерни орган оправдано одабере у прописаној процедури. Поштоваће сваку правоснажну одлуку коју такви органи донесу.

ДИО VII ОДНОСИ СА ЈАВНОШЋУ

Члан 18. (Објављивање и образложење разлога за доношење одлука)

(1) Изабрани званичници одговорни су према свим грађанима за вријеме свог мандата.

(2) На оправдан захтјев јавности, детаљно ће образложити разлоге за сваку одлуку коју донесу и навести све факторе, нарочито правила и прописе на којима се одлука заснива. Ако су те информације повјерљиве, објасниће разлоге њихове повјерљивости.

(3) Изабрани званичници ће са дужном пажњом одговарати на сва питања јавности у вези са обављањем њихових функција, разлозима за њихове поступке и функционисањем радних тијела у њиховој надлежности.

(4) Подстицаће и промовисати сваку мјеру којом се повећава отвореност према јавности.

ДИО VIII ОДНОСИ СА ОСОБЉЕМ

Члан 19. (Однос према запосленима)

(1) У обављању својих функција, изабрани званичници показују поштовање према запосленима, без било каквих предрасуда.

(2) Изабрани званичници неће тражити нити захтијевати од запослених да предузму или пропусте да предузму мјере како би стекли директну или индиректну корист.

ДИО IX ОДНОСИ СА МЕДИЈИМА

Члан 20. (Односи са медијима)

(1) Изабрани званичници ће искрено и у потпуности одговарати на све захтјеве медија за давање информација везаних за обављање њихових функција, али неће дати ниједну повјерљиву информацију или информацију која се тиче приватног живота изабраних званичника.

(2) Приликом давања информација за медије, изабрани званичник руководиће се усвојеним ставовима Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине и радних тијела у чијем раду је учествовао, а у случају неслагања може јавност упознати и о сопственом ставу.

(3) Изабрани званичници охрабруваће и подстицати све мјере чији је циљ унапређење медијског праћења њихових активности и одговорности приликом обављања њихових функција и функционисања институције за чији рад су одговорни.

ДИО X МЈЕРЕ ЗА КРШЕЊЕ КОДЕКСА

Члан 21. (Врсте мјера)

За непоштовање овог кодекса могу се изрећи слjedeће мјере:

- а) писмена опомена,
- б) новчана казна,
- ц) јавна опомена са објавом у средствима јавног информисања.

Члан 22.
(Изрицање мјера)

(1) За блаже повреде изриче се опомена, а за теже повреде Кодекса новчана казна и јавна опомена.

(2) Новчана казна може се изрећи једнократно у висини до 50 % мјесечног паушала изабраног званичника.

(3) Јавна опомена са објављивањем изриче се на начин да се након изрицања објављује у средствима информисања. Јавна опомена ставља се на веб-страницу Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у трајању од 30 дана.

Члан 23.
(Надлежност и право жалбе)

(1) За спровођење и праћење примјене Кодекса и изрицање мјера из члана 21. овог кодекса надлежна је Заједничка комисија за људска права, права дјетета, младе, имиграцију, избјеглице, азил и етику (у даљем тексту: Заједничка комисија).

(2) Пријаву о повреди одредаба Кодекса може поднјети сваки члан Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, колегијуми оба дома и предсједавајући клубова посланика и делегата народа.

(3) Изабрани званичник може уложити жалбу Заједничком колегијуму оба дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине на изречене мјере Заједничке комисије.

(4) Заједничка комисија из става (1) овог члана донијеће посебан акт уз писмену сагласност Заједничке комисије за административне послове Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине којим ће прописати поступак изрицања мјера из члана 21. овог кодекса, укључујући и жалбени поступак.

Члан 24.
(Оцјена спровођења Кодекса)

Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине најмање једном годишње разматра и оцјењује рад Заједничке комисије о питањима спровођења Кодекса.

ДИО XI
ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 25.
(Изјава о спремности)

Изабрани званичници ће приликом давања свечане изјаве потписати и изјаву којом изражавају спремност да у свом раду поступају у складу са одредбама овог кодекса.

Члан 26.
(Ступање на снагу)

Кодекс ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

ПСБиХ, број: 284/08
04. децембра 2008. године
Сарајево

Предсједавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ

Нико Лозанчић

Предсједавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ

др Младен Иванић